

BRASSÓI LAPOK

POLITIKAI NAPILAP.

Nyomda és kiadóhivatal

Brassó, Kapu-utca 60 szám — Telefon szám 177.

ELŐFIZETÉSI DIJ

Helyben házhoz hordva, vidékre postán küldve: egész évre 10 frt, fél évre 5 frt, negyed évre 2 frt 50 kr.

Egyes szám ára 4 kr., kapható:

a kiadóhivatalban, Gross G. Polánek és Friedmann F. urak által.

Felolvas szerkesztő:

Dr. Vajna Gábor,
ügyvéd.

Szerkesztőség: Kapu-u. 60.

Értekezhetni:

l. o. 8—9 és d. u. 2—4 óráig.

Telefon: szám 177.

HIRDETÉSI DIJ:

2 hasábos garmondsor v. annak helye 1-szeri hirdetésnél 12 kr.
3 hasábos garmondsor 3 kr. Nagyobb és többszöri hirdetésnél kedvezmény. Minden egyes hirdetés után még külön 30 kr. bélyeg-díj fizetendő.

Nyilttér sora 15 kr.

Hirdetés és nyilttér cikkei díja előre fizetendő.

Még egyszer a kvótáról.

Brassó, nov. 30.

(X.) Az osztrák és magyar kvótabizottságok kiegyeztek és e kiegyezés eredménye hogy Magyarország az eddiginél nagyobb kvótát fog fizetni.

Nyílt titok, hogy Magyarország 1867-ben is nagyobb kvótát vállalt el, mint a mennyi minket illethetett volna. Beható számítások után, a minket illető kvóta százalék 25-re jött ki. Maguk az osztrákok is kezdetben 27—28 százalékról beszéltek. Később azonban felülkerekedett az ellenáramlat és úgy jött ki a most érvényben levő 31 százalékos kvóta arány.

De miért engedték akkor? Bizunk erőnkben, hogy haladni fogunk a magyar kormányok vezetésével, és elbirjuk a nagyobb kvóta százalék viselését is.

Hiedelmünkben nem csalódtunk. Magyarország annyit haladt 32 év leoltyása alatt, a mennyit más nemzetek száz évben sem tevének. Nagy ut van még előttünk, a mit meg kell tennünk fejlődésünk érdekében, de az eddig elért eredménnyel is meg lehetünk elégedve. Hszen mi egy nemzet életében harminczkét év? Röppenő kis idő arra, hogy minden téren teljesen kifejlődhessünk.

1867-ben tehát emeltük kvóta arányunkat a jövőben vetett hitben. Jelenben emeljük azon biztos tudattal, hogy ha nem is illethe ekkora kvóta-arány minket, de a béke kedvéért megteszük, hogy néhány millió évi többlettel terheljük meg budgetünket, — a folyton látható haladásunk képessé tesz, az eddiginél nagyobb kvóta-százalék elviselésére.

Látjuk, hogy Ausztriában fölfordultak a viszonyok, arra alig gondolhatni, hogy az eddigi kvóta-arányunkkal ők megelégedjenek. — De hát odaát az emberek elvesztenek minden higgadságot, mit sem gondolnak a monarchia érdekével, mely gyöngül tekintélyre nézve kifelé, ha nemcsak az

osztrák népek egymás közt, de velünk is dulakodnak; e látomány kikerüléseért áldozatot hozunk a monarchia érdekében és magasabb kvóta-arányt vállalunk el az eddiginél.

De ezen nagylelkűségünkől látni fogja a külföld is, hogy értelmes politikai érzékkel a monarchiában csak a magyar nemzet van megáldva, és így a monarchiában való vezérszerep minket illet meg. Ausztriát szaggatja a faji harc, Magyarország ellenben egységes állam, a hol nemzetiségek vannak, de nemzet csak egy van, s ez a magyar, melyhez tartoznak a többi nemzetiségek is. Ausztriában ellenben két nemzet van, a szláv és német, mely mindig harcban fog egymással állania a — hatalom kézhez kaparitásáért.

Látta ezt már a hármasszövetség főfaktora Vilmos császár is, azért tüntetett Budapesten létekor a magyar nemzet mellett. Jelezte ezzel azt, hogy a monarchia sulypontja Magyarországon van.

Ez be is fog következni rövid időn látható alakban is, és így mi leszünk a monarchia népeinek politikai vezetői, a mely tudatban belé nyugszunk a magasabb kvóta-százalék emelésébe.

Belföld.

Brassó, nov. 30.

A képviselőház pénzügyi bizottságának többsége a kvótáról szóló törvényjavaslatot általánosságban részletes tárgyalás alapjául elfogadta. A részletes tárgyalást tegnap délután öt órakor tartandó ülésre tűzték ki.

Kálnoky István csendőr főhadnagyot ki hivatalos pénzeket idegenített el, lefokozták és négy évi sulyos fogházra ítélték. Kálnoky, ki lopásait Kassán és Nagy-Egyeden követte el, a kolozsvári honvéd hadbíróság fogházában kilencz hónapig volt vizsgálati fogságban.

A komáromi sikkasztó, Tóth Benő bűnperét, melyben a komáromi kir. törvényszék f. évi október 26-án kelt ítéletével Tóth Benőt 8 évi fegyházzal sújtotta, a győri kir. ítélőtábla felülvizsgálta s a kir. törvényszék ítéletét indokainál fogva jóváhagyta.

Püspökhelyettesek kinevezése várható legközelebb. Bende Imre mellé Batthány Vilmos gróf, pápai praelatust nevezik ki »cum jure successionist«; Zalka János győri püspök helyettesévé pedig Széchenyi Miklós gróf apátot, a bécsi Pázmáneum igazgatóját, ugyancsak utódlási joggal.

Külföld.

Brassó, nov. 30.

Az osztrák zavar még egyre tart. Az átutalási törvény és a kvótatörvényjavaslatnak parlamenti elintézése még ebben az esztendőben lehetetlennek látszik, ha csak a csehek dolgában maholnap nem jön létre az egyezés, amire jótormán semmi kilátás sincs, vagy ha a Clary-miniszterium nem bukik, amire nézve a döntés egyedül az uralkodón áll.

Talliani bécsi nunczius a Vatikánál azt a kívánságát fejezte ki, hogy állásától mentse föl. Azt a választ kapta erre, hogy várjon tavaszig, a mikor az új kardinális kinevezések lesznek.

Vilmos császárt a Viktoria rend nagykeresztos lovagjává nevezték ki.

Károly román király a trónörökössekkeladden reggel Bukarestből visszautazott Sinajába.

Az osztatlan iskola tanítás-terve*)

Székfoglaló beszéd,

a Magyar Paedagogiai Társaság ülésén elmondotta 1899. okt. 21-én Földes Géza.

Brassó, nov. 30.

Mélyen tisztelt Társaság!

Az első szó, mely ajkamról e helyen elröppen, legyen a köszönet és a hála szava. Köszönöm, hogy engem a társaság tagjai közé megválasztottak. Köszönöm azért, mert ezzel alkalmat adtak, hogy önöktől tanuljak, hogy lelkesedésükből én is lelkesedést merítsek

*) Földes Géza, a M. Paed. Társaságban előadást tartott erről a kérdéssel: »Szükséges-e az osztatlan elemi iskola számára a külön tanterv?« Ennek a következménye lett, hogy a közokt. miniszter most a kir. tanfelügyelők útján a tanító-egyesületek véleményét is kikérte. Minthogy e kérdés nemcsak paedagogiai, hanem különösen szociális szempontból is nagyon fontos, közöljük a Földes Géza beszédét egész terjedelmében.

Köszönöm azért is, mert e megtiszteltetés után eszméimet, gondolataimat ide hozhatom s innen megtisztulva, az önök tudásával megacézolva vihetem ki a mindennapi élet piaczára.

Ezek után engedjék meg, hogy én is hódoljak ama régi szokásnak, mely az ilyen tudományos társaságok új tagját széktoglaló beszéd elmondására kötelezi. Tulajdonképpen ez alkalommal programot kellene mondanom, ezt azonban én feleslegesnek tartom. Életem, munkálkodásom annyira a nyilvánosságé, hogy a programom elmondásával csak untatnám önöket. E helyett engedjék meg, hogy a napi aktualis kérdések közül egyet ragadjak ki és arról itt a legilletékesebb fórum előtt mondhassem el véleményemet.

Most, mikor az orsz. közoktatásügyi tanács a különböző iskolák számára lázas sietséggel szerkeszti az új tanítás-terveket, azt hiszem a legfontosabb ezek között az elemi iskolák s az elemi iskolák között is az osztatlan elemi iskolák. Fontosnak jelzem pedig ezt azért, mert a miniszter a nagyobb tanító egyesületekhez vélemény nyilvánítás végett elküldötte az «osztott (hat tanító) elemi iskola tantervét.» S minthogy a különböző tanító egyesületek véleménye egyáltalában nem nyilatkozott arról, hogy az osztott és osztatlan iskola számára a külön tanítás-tervet szükségesnek tartják-e, felvetem én ezt a kérdést itt. Egyáltalán nem törődöm azzal, hogy az én véleményem dialra jut-e, de azt igenis óhajtom, hogy e diszes társaság nyilatkozhassék.

Mindenekelőtt engedjék meg, hogy mutassam be, milyen a törvény szavai szerint, vagyis a papíron az osztatlan iskola.

Az 1868. 38. t.-cz. 27. §-a ugyanis azt rendeli, hogy egy tanteremre 60 tanulóval többet számítani nem lehet. Ez a szám azonban nem a tényleg iskolába járó gyermekek száma, hanem a szabály szavai szerint «a jární kellő» tanulók száma. Így tehát a 60 tanuló közé oda kell számítani az esetleg testileg fejletlen gyermekeket is, de oda kell számítani azokat is, a kiket az iskolai év kezdetén felsőbb iskolába visznek szülei. A törvény szerint tehát a 60-as számnak is a lehető legritkább esetben sikerül összeverődni.

Tegyük fel azonban, hogy az osztatlan iskola népessége 60 tanuló. Ez esetben az egyes évfolyamoknak megfelelő osztályokba 10—10 tanuló tartoznék, de mivel az első osztály növendékei testi és lelki fejlődésben nagyon is különböznek, az arány már az első évben megzavarodik úgy, hogy az első osztály népessége 15-re emelkedik és az 5—6. osztály népessége együtt adja ki a 10-et.

Ugyancsak a 68. évi 38. t.-cz. 32. §-a rendeli, hogy az iskolafentartó az összes tanulók számára — tehát szegénynek és gazdagnak — az iskolai év megkezdése előtt beszerzi az iskolai könyveket, a tanításhoz és a tanuláshoz szükséges eszközöket, s ezeket a tanító kiosztja és az árát a tandíjjal együtt a gondnok szedi be.

Tehát a tanuló és a tanító minden leendő munkájának kezdő nélkül kezd meg munkáját.

Rendeli továbbá a törvény 4. §-a, hogy az iskola mulasztó gyermek szülőjét fokozatos büntetésekkel kell köteletségének teljesítésére szorítani. S mindezekon kívül köteles az iskolaszék, gondnokság, tanfelügyelő folyton ellenőrizni a tanító munkáját s ha akármilyen bajt, hanyagságot, vagy hiányt lát, tüstént segíteni rajta.

Azt hiszem ezekkel a törvény elég szépen biztosította az osztatlan iskola mun-

kálkodásának alapfeltételeit. S hogy ez az iskola valóban áldásosan is működje, e feltételek mellett kizárólagosan a tanító lelkes munkájától függ. És ezzel én is elértem a felvetett kérdésemnek a csúcshoz: megteheti-e a tanító az eléje szabott feladatoknak?

Nyugodtan felelem rá, hogy meg. És e feleletem után engedjék meg, hogy az elméleti okoskodás teréről léphessek át a gyakorlati életbe. Mint egykori elemi iskolai tanító magam is tanítottam osztatlan iskolában. Beszélhetek tehát tapasztalataim alapján is de részint hivatalos, részint magán uton elég alkalmam volt osztatlan iskolában tanító kollégáim munkáját is megfigyelni. Ezeknek az alapján állithatom, hogy a rendes egy tanító iskola mindig el tudta végezni azt a munkát, a mit elvégzett a hat tanító iskola.

De ne fogadjuk még a tapasztalatot se el tértelen bizonyítéknak. Próbáljuk meg a matematika segítségével a bizonyítást: ha hat tanító egy év alatt 6×60 , vagyis 360 gyermeket oktat, kevesebb-e ez, mintha egy tanító egy év alatt 60 gyermeket tanít? — Azt hiszem, hogy nem.

Azt elismerem, hogy egy teremben 60 gyermeket hat osztályba sorozva tanítani nehezebb, mint egy osztályból álló 60 gyermeket. De viszont e nehézséggel szemben bizonyos előnyök is vannak. Az osztott iskola tanulója a magasabb osztály tanulni valóiból előzetesen semmit sem hallott, tehát a tanító a tanításhoz sokkal nagyobb alapos-sággal foghat itt, mint az osztatlan iskolában; ha a tanító akármelyik osztállyal közvetlen foglalkozik, a magyarázatára akarva nem akarva valamennyi tanuló figyelmez. Hogy ugynevezett csendes foglalkozást rendelt a másoknak, ezzel a figyelmet elvonni egészen nem tudja az ő magyarázatától, hisz a csendes foglalkozást úgy előkészítette, hogy ez valami tulságos figyelmet nem kíván. Ez az oka aztán annak, hogy amikor a következő évben az új osztálynak ismét ugyan azt tanítja, tanítványai már ismerik a tárgyat s a tanító munkája bizonyos fokig az ismétlésre és összefoglalásra süllyed. Hát még mennyit segíthet magán a tanító az ügyes csoportosításokkal, osztály összevonásokkal is. És végül tel kell említenem, hogy az osztatlan iskola tanítója előtt a tanulók számonkérése, vagyis a feleltetés egyáltalán nem okoz gondot, míg az osztott iskola tanítójától ez rabolja el az idő nagy részét.

(Folyt. kövte.)

Szabad előadások.

Brassó, nov. 30.

A «Brassói Nemzeti Szövetség» által az ipari munkások képzésére alakított bizottságnak Moór Gyula tőseperes elnöke alatt tartott tegnapi ülésén felolvasták az előző ülés jegyzőkönyvét, és azután tárgyalás alá vették a bizottság ez évi működéséről szóló részletes jelentést.

Ezen jelentés szerint az elmúlt télen a bizottság 10 szabadelőadást tartott, a melyeknek látogatottsága felülmulta az előző évi vagyis első sorozatbeli előadásokét. A jelentés közli az egyes előadások műsorát és a szereplők neveit, a műsortól történt eltéréseket, a felmerült akadályokat stb. Igen meleg hangon emlékezett meg a jelentés ürmösi Maurer Mihály cs. és kir. kamarás

főispánról, a ki a szabad előadások intézménye iránt mindig a legmelegebb érdeklődést tanúsította és a bezáró előadást személyes megjelenésével is megtisztelte.

A szabadelőadások összes költsége 202 frt és 51 kr. tett ki.

A tudomásul vett jelentés után a számadás előterjesztése következett, a mely részletezve és okmányolva mutatta ki a költségek hová fordítását. Ezen számadások azonnal az ülésen megvizsgáltattak, az okmányokkal összehasonlítottak és miután helyeseknek találtattak, elfogadtattak és Benedek Lajos pénztárnoknak a felmentvény megadatott, kifejezve ezzel egyidejűleg az ülés egyszersmind köszönetét is azon lelkiismeretes fáradozásért és pontosságért, a melylyel a pénztárnok teendőit végezte.

Ezzel kapcsolatban köszönetet mondott az ülés mindazon hölgyeknek és uraknak, a kik mint előadók, szereplők vagy rendezők a szabadelőadások érdekében közreműködtek, valamint a központnak is, a mely a bizottságot a múlt évben is hathatós támogatásában részesítette.

Előterjesztette ezek után a jegyző a küszöbön álló téli idény alatt tartandó szabad előadások költségvetését, a mely szerint 370 frt 51 kr. költség irányoztatik elő és 15 előadás terveztetik.

Az előadások ezentul is vasárnaponként d. u. 3 órakor tartatnak. Annak eldöntése, vajon az Orient nagytermében vagy a Vigadóban tartassanak-e, a kis bizottságra bízott.

A kis bizottságba beválasztottak az elnök mellé: Hógyák Tade, Matheovics F., Latzina Győző, Kocsis Béla, Benedek Lajos vámtiszt, Szende Gyula, Szarka Ákos, Utó Sándor, Száva Pető, Werzár Kálmán, Szabó Antal, Szabó Lajos, Szeghő Árpád, Benedek Ferencz, Benedek Lajos cipész, Siposs F., Németh Ferencz, és Székely Ferencz. A rend fenntartására az előadások alkalmával felkérletnek Szarka Ákos, Szende Gyula, Székely Ferencz és Kocsis Béla.

Végül megállapított azoknak névsora, a kik az egyes előadásokra előadókul felkérletnek.

HIREK.

Brassó, nov. 30.

— A Brassói Magyar Polgári Kör választmánya tegnapelőtt este Pap Ferencz elnöke alatt ülést tartott. Az előző ülés jegyzőkönyvének felolvasása és hitelesítése után felolvasták az új alapszabályokat és azokat a közgyűlés határozatával meg egyezőnek találván hitelesítették és a belügyminiszterhez leendő felterjesztését elrendelték. Ezután bemutatta az elnök a házalapra eszközöndő gyűjtés céljára készült könyv-alaku gyűjtőíveket és a kimutatást a házalap eddigi vagyonáról, a mely takarékbetétben és aláírt ajánlatokban 1058 frtot tesz ki. A választmány ezen előterjesztést örömdetes tudomásul vette a megindítandó gyűjtés módzatának megállapítását azonban a jövő választmányi ülésre halasztotta. — Felolvastott a Brassói Magyarság Intéző Bizottságának átirata az aradi vértanúk kivégeztetésének évfordulóját illető ünneplés tárgyában és az elnök azon jelentésével együtt, hogy a gyászistentiszteleten a Kör is részt vett, tudomásul vétetett és az aradi vértanúk sírjára helyezett koszorura 2 frt szavaztatott meg. Új tagokul felvétettek: dr. Tiltscher Jenő fogorvos, Timon Zoltán kő és faipari igazgató, Sik-

lódy István tanár, dr. Feiler Ignác ügyvéd, Grünfeld Albert butorgyáros, dr. Gencsy András főtörzsorvos, Péchy Árpád ref. lelkes és Benedek Dénes cipész. Miután még a kereskedelmi és iparkamara által megküldött könyvek u. m. a magyarországi iparkamarák jelentései, az iparos gyűlések története előterjesztetett, az elnök az ülést bezárta.

— **Meghívó.** A »Brassómezei Tanító-Testület« folyó évi december hó 9-én délután 9 órakor tartja meg évi rendes közgyűlését Brassóban — a belvárosi állami iskolák torna-csarnokában, melyre a tagok és tanügybarátok tisztelettel meghívottnak. Tárgysorozat: 1. 8 órakor »a dadogók gyógyítását« gyakorlatilag bemutatja Útő Sándor brassói áll. tanító, a belvárosi fiú iskola V. VI. osztálya tantermében. 2. »Hymnus« éneklés az áll. polg. leányiskola III. IV. osztálya. 3. Elnöki megnyitó. 4. Titkári jelentés a választmány évi működéséről. 5. »Értelem fejlesztés és jellemképzés« cz. tételről felolvas: Zathureczky Béla barcsa-újfalusi áll. ig. tanító. 6. A pénztárvizsgáló bizottság jelentése és a jövő évi költségvetés megalapítása. 7. Felolvasást tart: Péchy Árpád brassói ev. ref. lelkes. 8. A könyv-, irattár és »Otthon« megvizsgálásáról szóló jelentés. 9. »A tanítók házáról« felolvas Tóthpál János pütkörczi áll. ig. tanító. 10. Folyó ügyek elintézése. 11. A választmány kiegészítése és 1. jegyző választása. 12. Indítványok. Brassó. 1899. november 30. Bede Dániel, elnök. Útő Sándor, titkár. Megjegyzés: Gyűlés után közeled a »Kertschvillák«-ban. Egy teríték ára 1 forint 30 kr. A vidéki kartársak a közbejövő való részvételeket igazgatójuk útján a titkárnál bejelenteni sziveskedjenek.

— **Ágnes asszony.** Többször írtuk már, hogy az iparos ifjak önképző egyesületének szini-szakosztálya jövő vasárnap este a Vigadó nagytermében előadja Lukácsy Sándor »Ágnes asszony« című népszínművét. A darab rendezését ozv. Domjen Zoltánné urhölgy vállalta el s így már ez az egy körülmény is teljes biztosítékot nyújt arra nézve, hogy a nevezett előadás minden tekintetben kitűnően sikerüljön. De lesznek még egyéb meglepetések is a vasárnapi előadás alkalmával. Hogy mik, azt nem árulhatjuk el. A darab főpróbája pénteken este fél 8 órakor lesz.

— **Katonai áthelyezés.** A király W a l l o v i c h Frigyes cs. és kir. 2. gyalogezredbeli tényleges állományú főhadnagynak a m. kir. honvéd gyalogság tényleges állományába 1899. évi december hó 1-vel való áthelyezését elrendelte.

— **Szerződötetés.** Sziklay Szerén, a temesvár-budai színtársulat jeles énekesnöje, Pecsre szerződött, Tiszay Dezső színtársulatához.

— **Hogy a munka szíves kitartással** mily sikert és eredményt tud felmutatni, azt az alább felhozott példa legjobban bizonyítja s ezt csak azért említjük meg e helyen, mert nálunk rendszeren az a panasza, hogy hazai iparosaink nem tudnak zöld ágra vergődni. Orozzy Sándor udvari cukrász Pécsen, kinek ma virágzó kiviteli üzlete van és nemcsak itthon, hanem a külföldön is dicsőséget szerzett parunknak, különösen Németországban, hol a legnagyobb udvari cukrázsdok hozatják tőle szükségletüket az ő saját találmányú cukorka, torta, és egyéb süteménykülönlegességekkel, melyeknek kitűnő ízét eddig még senki nem tudta utánózni. Az ország minden nagyobb vidéki városában vannak külön képviselői, hol rendszeren a legelő-

kelőbb csemege üzlet árusítja gyártmányait. Mindezt csak azért írjuk, mert mint mai számunk hirdetései rovatából kitűnik, U f e r b a c h G. helybeli csemege kereskedő vette át Orozzy gyártmányait, ami csak a mellett bizonyít, hogy U f e r b a c h G. ki törekvő kezdő, közönségünket megakarja ismertetni mind azon kiválóbb különlegességekkel, melyek eddig nálunk kaphatók nem voltak. Ez indított bennünket e sorok közlésére mert a hazai sajtó kötelességei közé tartozik a tisztességes és szolid ipar támogatása, hogy ez által a megszilárdulhasson.

— **Háromszéki honvédek gyűlése.** A Rikán-belőli 1848—49-iki honvéd-egylet közgyűlését Seps-Szent-Györgyön múlt vasárnap tartotta meg. T u z s o n János helyébe alelnökül id. Gödri Ferencz ny. aljárásbíró választotta meg.

— **Esküdtbíróági elnökök.** A marosvásárhelyi ítélőtábla elnöke a felügyelete alatt álló kézdívárszék helyi kir. törvényszékénél szervezett esküdtbíróág elnökévé S ó l y o m Miklós kir. törvényszéki elnököt s helyettesévé E l e k e s Béla kir. ítélőtáblai bírói címmel és jelleggel alkalmazott kir. törvényszéki bírót jelölte ki az 1900. év tartamára.

— **Tanítók gyűlése.** A »Háromszéki Tanítótestület« f. hó 27-28 napjain tartotta meg évi rendes közgyűlését Kovásznán nagyszámú tagok élénk érdeklődése mellett. A közgyűlés első napján igen jól sikerült estély is volt.

— **Csődöt nyitott a csik-szeredai törvényszék D a s z b e c k Sándor csik-karczfalvi szatócs ellen.** Bejelentési határidő december 30.

— **A tanítók és államvasuti hivatalnokok választói joga.** A Kuriának egy elvi határozatából kitolyolag a tanítóknak a választási jogosultsága a jövőben kissé korlátozott lesz. Ugyanis, csakis a kinevezett állásukban megerősített és megválasztott tanítóknak lesz képviselőválasztói joguk. Az ideiglenesen alkalmazott és állásukban még meg nem erősített tanítóknak, ugyancsak a nyugdíjazott tanítóknak a jövőben választói joguk nem lesz. Ugyancsak a Kuriának egy határozatából kifolyólag az államvasutak alkalmazottjai, a választói jogot illetőleg úgy tekintendők, mint a többi állami tisztviselők, minek következtében a jövő választásoknál már a pályafelvigyázók is szavazati joggal bírnak, tekintettel arra, hogy évi fizetésük 580 forintot tesz ki.

— **A hazai ipar kedvezményéről** szóló törvényjavaslatot a képviselőház tegnapi ülésén vette tárgyalás alá s azt úgy általánosságban mint részleteiben elfogadták. A törvényjavaslat előadója R o z e n b e r g Gyula volt, akinek felszólalása után K o m j á t h y Béla hosszabb beszéd kíséretében jelentette be a törvényjavaslatához való hozzájárulását. Utána gróf S e r é n y i Béla tartott nagy tetszéssel fogadott beszédet, melyben különösen fölhitte a Ház figyelmét a mezőgazdasági ipar támogatására, nem különben az ipar fejlesztése érdekében tekintettel arra, hogy az idegen tőkére és az idegen szakkörökre nagy szükségünk van, azt a javaslatot teszi, hogy az állam nyújtson az idegen tőkének állami garanciát, hogy ez által a kockázat kisebb legyen. Végül a néppárt nevében M a j o r Ferencz szintén elfogadta a javaslatot. H e g e d ü s Sándor kereskedelmi miniszter felszólalásában kijelenti, hogy a hazai ipart támogatni akarja de csak természetes úton, jelen javaslat többet akar, mint eddig elértünk; négyszáz millió forintot költünk idegen iparra, ha a

társadalom fokozatosan csak felét tordítja hazai iparra, akkor az tel fog lendülni. A hazai ipar sok ága már kiállja a külföldi versenyt. A külföldi tőkét csak úgy támogatja, ha garanciái vannak, hogy nem szédelgés. Hegedüs beszéde nagy tetszést keltett. R a k o v s z k y és V i s o n t a i szölkak még, mi után általánosságban és részleteiben elfogadták a javaslatot.

— **A zonatarifa reformja.** H e g e d ü s Sándor kereskedelmi miniszter felhívta a Magyar Államvasutak igazgatóságát, hogy a közepes távolságok (20 — 225 kilométer között) viteldíjainak általános leszállítását tegye javaslat tárgyává. A kereskedelmi miniszter egyidejűleg arra is utasította a Magyar Államvasutak igazgatóságát, hogy a múlt évben, főleg az előfordult visszaélések miatt részben fölemelt podgyász-díjszabást mely a nyert tapasztalatok szerint sok visszaállásra vezetett, szintén vegye revízió alá, méltányosabb alapra való fektetés céljából.

— **Törvényjavaslat a tisztességtelen versenyről.** A kereskedelmi minisztériumba már teljesen elkészült a törvényjavaslat, melynek célja a tisztességtelen versenyt megakadályozni. A javaslatot megelőzőleg Hegedüs Sándor kereskedelmi miniszter tudvalevőleg az érdekelt kereskedelmi testületeket véleménynyilvánításra szólította fel, a minek folytán úgy az ipar-és kereskedelmi kamarák, mint a fővárosi kereskedők egyesülte tanácskozást tartottak, melyben a kérdést alaposan megvitatták. Két, homlokegyenest ellenkező vélemény merült fel. Az egyik, a mely minden külön intézkedést szükségtelenné tart, mert akadályozná a kereskedelem szabadságát; a másik, a mely a kereskedelem tisztessége érdekében sürget erőyes intézkedéseket. A javaslat, melyet Hegedüs Sándor kereskedelmi miniszter már kidolgoztatott, szerencsés kézzel egyesíti a kérdés megoldásánál előtérbe lépő érdekeket. A javaslat nem gördit akadályokat a szabad kereskedelem elé, csak a szabadsággal üzőtt visszaéléseket s a mutatkozó káros kinövéseket fogja lehetetlenné tenni. Mielőtt azonban a javaslat a képviselőházhoz beterjesztetnék, a miniszter a főváros összes kereskedelmi testületeit véleményes anketre fogja összehívni.

— **Postai küldemények Görögországba.**

A kereskedelemügyi m. kir. miniszter a Görögországba szóló egyes küldeményekre nézve fennállott szállítási tilalom visszavonása tárgyában a következőket rendeli: Áru-minták, közönséges és nemzetközi postai csomagok Görögországba ismét küldhetők.

— **Huzás.** Az 1864-iki államsorsjegyek huzása december hó 1-én lesz.

— **Állatbeviteli tilalom Romániába.** A csász. és kir. közös külügyminiszter folyó évi november hó 14-én 62457. szám alatt kelt értesítése szerint a román kir. kormány a kisebb állatoknak és ezek nyesterményeinek Bács-Bodrog, Baranya, Besztercze-Naszód, Kolozs, Bihar, Csik, Fogaras, Háromszék, Kisküküllő, Krassó-Szörény Maros-Torda, Nagy-küküllő, Torontál és Udvarhely vármegyék területéről Romániába való bevitelét megtiltotta. Ezen rendelet a magyarországi élő szarvasmarháknak és ezek nyesterményeinek Romániába való bevitelének tilalmára vonatkozó s az Állategészségügyi Értesítő 343. számában közölt, 1899. évi október hó 8-án 81439. szám alatt kelt toldmívelésügyi miniszteri rendelet határozmányait nem érinti.

OROSZY
SÁNDOR**UDVARI CZUKRÁSZ, PÉCS.**

Van szerencsém a n. é. közönséget tiszteletteljesen értesíteni, hogy különlegességű gyártmányaimat kizárólagos egyedárusításban

UFERBACH G. urnál**BRASSÓ, KOLOSTOR-UTCZA 29 SZ. helyeztem el.**

Készítményeim Magyarország és a külföld nagyobb városai első csemege üzleteiben állandóan nagy keresetnek örvendenek, s mindenhol a fogyasztó közönség legnagyobb elismerésével találkoznak.

Alant felsorolt különlegességek naponta frissen kaphatók:

Oroszy Dessert Confekt czukorkák**Mignon Dessert sütemények****Oroszy Torta****Andrassy szelet****Parc-Clubtorta****Jokai szelet****Gesztenye Creme fánk stb.**

 Kiváló finom tea-sütemények

rendkívül finom minőségben. Kitűnőségük folytán a gyáraktól forgalomba hozottakkal össze nem hasonlíthatók

Tiszteletteljes értesitésemet a n. é. k. szives figyelmébe ajánlván, maradtam kiváló tisztelettel

OROSZY SÁNDOR.

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására adni, hogy az ujonnan, igen diszesen és a legnagyobb kényelemmel berendezett

„Transilvania“ (Erdélyi) kávéházat

megvettem.

Mindenemű kívánságok és panaszok meghatalmazottamhoz **PFAUNDLER OTTMÁR** urhoz intézendők.

Midőn a n. é. közönséget arra kérem, hogy az ezen vállalat iránt tanusított pártfogásában ezután engem is még fokozottabb mértékben részesíteni méltóztassék, biztosítom, hogy minden tekintetben igyekezni fogok azt kiérdemelni.

Kiváló tisztelettel

Neustädter Károly

szesz- és élesztő-gyáros.

Neustädter Károly